

Billund
kommune

Miljøgodkendelse af svineproduktion

Sønderhedevej 22, 6623 Vorbasse

Juni 2019

Dato: 12-06-2019

Teknik & Stabe

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Journalnr.: 09.17.19 P19

Sagsnr.: 18/21500

P10.2.4.1 vs 2

Ks.: OSC/MHA

Sagsbehandler:

Rikke Sennels

Tlf. 7972 7094

RHS@billund.dk

INDLEDNING.....	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	4
HØRING	4
GODKENDELSE AF HUSDYRPRODUKTIONEN PÅ GILBJERGVEJ 21, 7250 HEJNSVIG	6
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER	7
ØVRIGE FORHOLD	7
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	
VILKÅR	
GODKENDELSENS UDNYTTELSE OG VARIGHED	
OFFENTLIGGØRELSE MV.....	
KLAGEVEJLEDNING	
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	
INDLEDNING	19
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	19
Husdyrbrugets beliggenhed	20
Stalde og produktioner	22
Gødningsproduktion og -opbevaring	25
BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget.....	25
Foder	27
Energi- og vandforbrug.....	27
Affald	29
Spildevand.....	30
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ M.M.	31
Lugt.....	32
Støj, rystelser og transport	34
Støv, fluer og skadedyr	36
Lys	37
Landskab og kulturmiljø	37
Driftsforstyrrelser og uheld	38
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD	41
Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur	42
Ammoniakdeposition i naturområder fra anlægget.....	42
Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur	43
Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur....	43
Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur	44
Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)	46
Bilag IV arter	46
BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	47
OPHØR	49
ALTERNATIVE MULIGHEDER	50
SAMLET VURDERING	50
BILAG	52

Indledning

Husdyrbruget på Sønderhedevej 22, 6623 Vorbasse, er ikke tidligere miljøgodkendt efter Husdyrbrugloven. Husdyrbruget blev i 2006 VVM screenet af det daværende Ribe Amt til en årsproduktion på 525 årssøer, 15.500 smågrise (til 28 kg) og 350 slagtesvin/sopolte (til 102 kg), hvilket dengang svarede til 212,9 DE (dyreenheder).

Billund Kommune modtog den 26. september 2018 en ansøgning om miljøgodkendelse i forbindelse med ændring af produktionen fra søer til slagtesvin på husdyrbruget. Ændringerne gennemføres i eksisterende staldbygninger, hvor nogle delarealer tages ud af produktionsarealerne, mens andre delarealer tages ind til produktion. Det ansøgte produktionsareal er oplyst til 2.145 m², og den ansøgte produktion af slagtesvin er oplyst til maksimalt 2.200 stipladser.

Billund Kommune har derfor udarbejdet en miljøgodkendelse på baggrund af en ansøgning modtaget via Husdyrgodkendelse.dk. Godkendelsen meddeles i henhold til § 16a, stk. 2, i Husdyrbrugloven¹ og omfatter anlæg og produktion på det samlede husdyrbrug, herunder de ansøgte ændringer.

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for husdyrbruget på Sønderhedevej 22, 6623 Vorbasse, i Billund Kommune. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder de ansøgte ændringer, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt resourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Vurderingen omfatter i overensstemmelse med § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Vurderingen skal tage stilling til, om husdyrbruget anvender den bedste tilgængelige teknik (BAT). Grundlaget for vurderingen er EU's BAT-konklusion og BREF-note "Intensivt opdræt af fjerkræ eller svin", herunder som disse er implementeret i husdyrbrugslovgivningen. I afsnittet "Bedste tilgængelige teknik (BAT)" i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er der redegjort for dette grundlag, og i skemaet i bilag 6 er der foretaget en systematisk vurdering af, om husdyrbruget i nødvendigt omfang bringer BAT i anvendelse.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

¹ LBK nr. 520 af 01/05/2019. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., med senere ændringer

² BEK nr. 1467 af 06/12/2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Sønderhedevej 22, 6623 Vorbasse, *matrikel nr. 1c og 3g, Vorbasse By, Vorbasse* (se bilag 1). Ejendomsnummeret er 5300001673. Bedriftens CVR nr. er 86634716. CHR nr. er 95273. Husdyrbruget ejes og drives af Svend Erik Thuesen, Sønderhedevej 22, 6623 Vorbasse.

Høring

Høring af ansøgningen

Ansøgningen om miljøgodkendelse blev i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 55, stk. 2 og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 56, offentliggjort på Billund Kommunes hjemmeside den 8. oktober 2018. Offentligheden har herved indenfor en frist på 3 uger haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når denne foreligger.

Kommunen har ikke indenfor den fastsatte tidsfrist modtaget bemærkninger i den forbindelse.

Centrum af ejendommens driftsbygninger ligger mere end 1 km fra kommuneskel til nærmeste nabokommune. Da der heller ikke vurderes at være andre eksterne myndigheder, som berøres af sagen, har Billund Kommune ikke indhentet udtalelse fra eksterne berørte myndigheder efter lovens § 55, stk. 2.

Høring af udkast til miljøgodkendelse

Et udkast til miljøgodkendelse blev i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 55, stk. 4, sendt i høring i 30 dage til den 22. april 2019, hvor ansøger og øvrige parter i sagen har haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til:

Svend Erik Thuesen, Sønderhedevej 22, 6623 Vorbasse

Med kopi til:

Konsulent ved SAGRO I/S, Trine Riis Jeppesen, trj@sagro.dk

Naboer og andre beboere i området, som ligger indenfor en beregnet lugtkonsekvenszone på 739 meter (se nærmere herom i nedenstående afsnit om lugt):

Ejer, Sønderhedevej 13, 6623 Vorbasse

Ejer, Sønderhedevej 14, 6623 Vorbasse

Ejere, Sønderhedevej 15, 6623 Vorbasse

Ejer, Sønderhedevej 17, 6623 Vorbasse

Ejere, Sønderhedevej 18, 6623 Vorbasse

Ejere, Sønderhedevej 20, 6623 Vorbasse

Ejere, Sønderhedevej 26, 6623 Vorbasse

Ejere, Hovborgvej 11, 6623 Vorbasse

Ejere, Hovborgvej 15, 6623 Vorbasse

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet afgørelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Centrum af ejendommens driftsbygninger ligger mere end 1 km fra kommuneskel til nærmeste nabokommune. Da der heller ikke vurderes at være andre eksterne

myndigheder, som berøres af sagen, har Billund Kommune ikke sendt udkastet til eksterne berørte myndigheder efter reglerne i § 53 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Billund Kommune har ikke modtaget bemærkninger indenfor høringsperioden.

Ændret projekt efter høringen

Ansøger er, efter at udkastet til godkendelse blev sendt i høring, blevet opmærksom på, at det ansøgte projekt ikke indeholdt alle de ønskede ændringer. Ansøger har derfor den 29. marts 2019 og 7. maj 2019 genindsendt ansøgningen med følgende ændringer:

- Bygning 2 (se bilag 2) ændres således, at den bliver indrettet med samme vægtsystem, som i bygning 6. Det betyder at produktionsarealet øges til 371 m² i stedet for 295 m².
- Produktionsarealet i bygning 4 øges fra 70 m² til 90 m², således at man kan bruge hele syge- og aflastningssektionen til svinehold. Endvidere ønskes 3 sektioner i stedet for 2 sektioner til udlevering i bygning 4 (ikke-produktionsareal).
- I forbindelse med genindsendelse af ansøgningen er der foretaget en tilretning af beregningen af produktionsarealet i bygning 5, der herved er øget beregningsmæssigt fra 459 til 471 m².
- For at imødekomme en øget ammoniakdeposition i omliggende naturarealer fra de øgede produktionsarealer etableres samtidig overdækning på begge gyllebeholdere.

I forhold til den oprindelige ansøgning er den miljømæssige betydning af de ansøgte ændringer væsentligst:

- Produktionsarealet øges med 108 m², svarende til en forøgelse på ca. 5 %.
- Geneafstanden for lugt i omgivelserne øges med op til 6 %.
- Husdyrbrugets landskabelige indvirkning ændres med den ansøgte overdækning af gyllebeholderne.

Husdyrbrugets samlede ammoniakfordampning falder en smule, hvorfor der ikke sker forøget ammoniakpåvirkning af omliggende natur.

Billund Kommune har på baggrund af ansøgningen udarbejdet en rettet miljøgodkendelse.

Bygning 2 ligger tættere på en vandboring og på Sønderhedevej end den mindsteafstand, som Husdyrbruksloven kræver i forbindelse med udvidelser af stalde. Da den ansøgte udvidelse af produktionsarealet i bygning 2 sker i de eksisterende bygningsrammer, har kommunen vurderet, at det ikke medfører gener eller risiko for forurening, hvorfor der i godkendelsen også er meddelt dispensation fra lovens afstandskrav.

Høring af udkast til miljøgodkendelse

Et udkast til den rettede miljøgodkendelse blev sendt i høring hos ansøger i 30 dage til den 10. juni 2019, hvor ansøger havde mulighed for at komme med bemærkninger til den ændrede afgørelse. Da de ansøgte projektændringer bl.a. medfører en lille forøgelse af husdyrbrugets lugtudbredelse blev, i overensstem-

melse med Husdyrbruglovens § 55, stk. 4, samtidig en orientering om udkastet sendt til omboende, som med samme frist havde mulighed for at komme med bemærkninger til den ændrede afgørelse.

Udkastet blev sendt til:

Svend Erik Thuesen, Sønderhedevej 22, 6623 Vorbasse

Med kopi til:

Konsulent ved SAGRO I/S, Trine Riis Jeppesen, trj@sagro.dk

Orienteringsbrev blev sendt til naboer og andre beboere i området, som ligger indenfor en beregnet lugtkonsekvenszone på 763 meter (se nærmere herom i nedenstående afsnit om lugt):

Ejer, Sønderhedevej 13, 6623 Vorbasse

Ejer, Sønderhedevej 14, 6623 Vorbasse

Ejere, Sønderhedevej 15, 6623 Vorbasse

Ejer, Sønderhedevej 17, 6623 Vorbasse

Ejere, Sønderhedevej 18, 6623 Vorbasse

Ejere, Sønderhedevej 20, 6623 Vorbasse

Ejere, Sønderhedevej 26, 6623 Vorbasse

Ejere, Hovborgvej 11, 6623 Vorbasse

Ejere, Hovborgvej 15, 6623 Vorbasse

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet afgørelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Billund Kommune har ikke modtaget bemærkninger indenfor høringsperioden.

Godkendelse af husdyrproduktionen på Sønderhedevej 22, 6623 Vorbasse

Virksomheden har den 26. september 2018 ansøgt Billund Kommune om miljøgodkendelse til ændringer. Det er oplyst, at den ansøgte produktion indeholder mere end 2.000 stipladser til slagtesvin, og at det ansøgte derfor er omfattet af godkendelsespligt efter § 16a, stk. 2, i Husdyrbrugloven.

Endvidere er der efterfølgende tilsendt kommunen opdateret ansøgningsmateriale. Ansøgningen blev visiteret fuldt oplyst den 16. december 2018. Med en justeret ansøgning den 29. marts 2019 og 7. maj 2019 er der efterfølgende ansøgt om mindre tilretninger af projektet, herunder en forøgelse af produktionsarealet med ca. 5 %.

Med denne afgørelse meddeler Billund Kommune godkendelse af husdyrbrugets anlæg og produktion, herunder de ansøgte udvidelser og ændringer, samt dispensation fra afstandskrav til vandforsyningsanlæg og privat fællesvej i § 8 i Husdyrbrugloven (se nærmere i nedenstående afsnit "Husdyrbrugets beliggenhed").

Miljøgodkendelsen meddeles efter § 16a, stk. 2, i Husdyrbrugloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Som nævnt ovenfor har landbrugsaktiviteterne på Sønderhedevej 22 ikke tidligere været omfattet af en miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven.

For husdyrbrug, som er etableret inden den 1. januar 2007, og som ikke efterfølgende er blevet tilladt eller godkendt efter Husdyrbrugloven, gælder ifølge overgangsbestemmelserne i lovens § 10, stk. 1, at lovens bestemmelser om godkendelse eller tilladelse får virkning fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget foretager ændringer eller udvidelser.

Miljøgodkendelsen omfatter anlæg og produktion på det samlede husdyrbrug, herunder de ansøgte ændringer. Husdyrbrugets udbringningsarealer er ikke omfattet af godkendelsen.

Ansøger har ansøgt om dispensation fra afstandskravene i Husdyrlovens § 8, idet produktionsarealerne ønskes udvidet i en eksisterende staldbygning, som ligger tættere på en boring og på Sønderhedevej end de anførte mindsteafstande i Husdyrbruglovens § 8. Der er nærmere redegjort for dette forhold i nedenstående afsnit "Husdyrbrugets beliggenhed".

Denne afgørelse om miljøgodkendelse omfatter således også kommunens afgørelse om dispensation efter § 9, stk. 3, i Husdyrbrugloven til udvidelse af produktionsarealet i denne stald som ansøgt.

Ud over ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk har kommunen modtaget en miljøteknisk beskrivelse, samt en miljøkonsekvensrapport, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 3.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen³.

³ BEK. nr. 1469 af 12/12/2017. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de deri nævnte krav og regler kan være en skærpelse af dens godkendelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt iht. § 16a i Husdyrbrugloven, eller der er gennemført en anmeldelsesprocedure efter reglerne for anmeldelse i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ikke-teknisk resumé

Indledning

Husdyrbruget på Sønderhedevej 22, 6623 Vorbasse, er ikke tidligere miljøgodkendt efter Husdyrbrugloven. Husdyrbruget blev i 2006 VVM screenet af det daværende Ribe Amt til en årsproduktion svarende til 212,9 DE (dyreenheder).

Der er nu ansøgt om miljøgodkendelse af ændring af produktionen fra søer til slagtesvin. Ændringerne gennemføres i eksisterende staldbygninger, hvor nogle delarealer tages ud af produktionsarealerne, mens andre delarealer tages ind til produktion. Med miljøgodkendelsen godkendes ejendommens samlede produktionsarealer i henhold til nye regler i Husdyrbrugloven.

I stedet for dyreenheder skal reguleringen af den ansøgte fremtidige indretning og drift af husdyrbruget efter den nugældende Husdyrbruglov baseres på størrelsen af staldarealer og på husdyrbrugets mulighed for at udnytte de opgjorte staldarealer med forskellige grupperinger af dyretyper (flexgrupper).

I ansøgningen er miljøpåvirkningerne derfor beregnet ud fra husdyrbrugets staldarealer og dyregrupper, og der er foretaget en sammenstilling med forureningen i forhold til den nuværende tilladte indretning og drift (nudrift).

Billund Kommune har ud fra de oplyste miljøpåvirkninger foretaget en vurdering af, om påvirkningerne er acceptable i forhold til de krav, der normalt stilles i lovgivningen. Et resumé heraf kan ses nedenfor.

Afstandsforhold

Ejendommen er placeret i landzone (se bilag 1). Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Sønderhedevej 15, som ligger ca. 375 m fra staldene. Der er ca. 1,3 km til Vorbasse der er nærmeste byzone, og som også er nærmeste samlede bebyggelse.

For nye husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening, er der i Husdyrbrugloven krav om minimumsafstande til en række forureningsfølsomme omgivelser. På Sønderhedevej 22 udføres ikke nye bygninger eller anlæg. Lovens afstandsregler gælder dog for den ansøgte udvidelse med 100 m² produktionsareal i en eksisterende staldbygning (bygning 6, jf. bilag 2), da der ikke tidligere har været placeret dyr på dette areal. Billund Kommune har vurderet, at de ansøgte udvidelser af produktionsarealet kan overholde lovens afstandskrav.

Tilsvarende gælder lovens krav for den ansøgte udvidelse af produktionsarealet i en anden eksisterende staldbygning (bygning 2). Bygningen kan ikke overholde lovens afstandskrav i forhold til en boring og i forhold til Sønderhedevej. Der sker dog ingen udvidelser eller ændringer af selve bygningen, og kommunen har vurderet, at udvidelsen af produktionsarealet inde i bygningen ikke vil medføre gener eller risiko for forurening. Kommunen har derfor meddelt dispensation fra afstandskravene.

Anlæg, besætning og gødning

Der er ansøgt om miljøgodkendelse af ændring af produktionen fra søer til slagtesvin i de eksisterende staldbygninger.

Husdyrbrugets indretning kan ses i bilag 2.

Gylle opbevares i to gylletanke på 1.686 m³ og 1.600 m³. Husdyrbrugets opbevaringskapacitet opfylder kravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Staldanlæg og gødningsopbevaring afdamper ammoniak, som kan påvirke naturen omkring husdyrbruget. Derfor er der krav om, at husdyrbrug skal indrettes med miljøvenlig teknik (BAT), så fordampningen pr. areal er lille.

Ansøgningssystemets beregninger af husdyrbrugets ammoniakemission viser, at det BAT-betingede emissionskrav kan overholdes. Som emissionsreducerende tiltag anvendes staldsystemer med en lav ammoniakemission, samt overdækning af de to eksisterende gyllebeholdere.

Lugt, støv, fluer, støj og lys

I ansøgningen er det oplyst, at de væsentligste støjkilder på et svinebrug er staldventilation, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner.

Antallet af transporter (til- og frakørsel regnes for én transport) er i den ansøgte drift opgjort til ca. 348 stk. om året, hvilket er et fald på ca. 30 transporter i forhold til nudriften.

I forbindelse med håndtering af foder, levering af foder m.m., kan der opstå støvfrembringelse. Alt foder opbevares udendørs eller indendørs i lukkede siloer, og transport af foder mellem fodersiloerne og stalden foregår i et lukket system. Generelt vurderes at støvpåvirkninger fra ejendommen vil være relative få og kortvarige.

Der foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddelige og rene. Fluer bekæmpes ved hyppig udsugning af gylle samt med godkendte fluebekæmpelsesmidler, og de til enhver tid gældende regler fra Statens Skadedyrslaboratorium følges. Rottebekæmpelse sker via kommunal ordning.

Om lyspåvirkninger er det oplyst i ansøgningen, at der er udendørsbelysning ved den vestlige gavl på klimastalden. Lyset tændes manuelt efter behov ca. en time hver uge. Derudover er der orienteringslys med sensor i gårdspladsen. Der er kun lys i staldene, når der arbejdes. Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen som følge af ændringen.

I ansøgningssystemet er det beregnet, at husdyrbruget kan overholde reglerne om lugtgeneafstand til nærmeste boliger, til nærmeste samlede bebyggelse, og til nærmeste byzone. I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Billund Kommune har vurderet, at udvidelserne ikke vil medføre betydende ændringer i husdyrbrugets frembringelse af lugt, støv, fluer eller støj, og at husdyrbruget på Sønderhedevej 22 vil kunne drives uden væsentlige påvirkninger i omgivelserne.

I godkendelsen er der stillet vilkår med støjgrænser, og der er krav om, at virksomheden skal undersøge og afhjælpe påvirkningerne, hvis kommunen vurderer, at der er væsentlige gener fra lugt, fluer, støv eller støj. I forhold til lys, er der stillet krav om, at husdyrbruget ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som kommunen vurderer, er væsentlige.

Landskab mv.

Husdyrbruget ligger indenfor områder, der er udpeget som Skovrejsningsområde, Bevaringsværdigt landskab og Skovbyggelinje.

Der er ikke ansøgt om bygningsmæssige eller anlægsmæssige ændringer ud over overdækning af de to eksisterende gyllebeholdere.

Det er kommunens vurdering, at de ansøgte ændringer og udvidelser ikke vil være i strid med den udpegede beskyttelse eller ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Natur

Nærmeste Natura 2000 område, *Randbøl Hede og klitter i Frederikshåb Plantage*, ligger over 6 km fra ejendommen. Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger nogle naturområder, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Der er i ansøgningen foretaget beregninger af, hvilken påvirkning fordampningen af ammoniak fra stalde og gødningsopbevaring medfører i naturområderne.

Kommunen kan konstatere, at ammoniakpåvirkningerne i den omgivende natur overholder de generelle beskyttelsesniveauer, der er fastsat i reglerne, og det er kommunens vurdering, at husdyrbrugets drift ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til etablering og drift af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget

under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Med venlig hilsen

Rikke Sennels
Miljøsagsbehandler, Landbrug
Billund Kommune, Natur og Miljø

Vilkår

Godkendelsen meddeles på nedenstående vilkår, som gælder for husdyrbrugets eksisterende og fremtidige anlæg og drift.

Indretning og drift

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, herunder som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i den miljøtekniske beskrivelse.
2. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.

Anlæg og produktion

4. Husdyrbruget skal indrettes med de stalde, staldsystemer, produktioner og maksimale produktionsarealer, der er anført i godkendelsens tabel 1 (jf. afsnittet "Stalde og produktioner").

Gødningsopbevaring og -håndtering

5. Gyllebeholderen skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
6. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
7. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.
8. Pumpning til og fra gyllebeholdere skal ske under opsyn.

Energi- og vandforbrug

9. Der skal være etableret vandmålere på husdyrbruget, som måler vandforbruget til bygninger og drift, som vedrører husdyrproduktionen. Vandforbruget skal aflæses og journalføres mindst én gang årligt.
10. Ventilationsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
11. Vand- og energiforbrug skal ligge indenfor rammerne af de i den miljøtekniske beskrivelse nævnte størrelser. Hvis forbruget efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt større, skal husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning lade en sagkyndig gennemgå ejendommen med henblik på udpegning af reduktionsmuligheder.

Affald

12. Husdyrbrugets opbevaring og håndtering af affald skal foregå sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
13. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

14. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning, med mindre kommunen har meddelt tilladelse hertil.
15. Tagvand skal nedsives i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning.

Lugt

16. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.
17. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Støj og vibrationer

18. Virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkluder.
19. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dage	Tidspunkter	Ved beboelse i det åbne land	Midlingstid	¹Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer	
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time	
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer	
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer	
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer	¹Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).
Alle dage¹	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time	

07.00) ikke overstige 55 dB (A).

20. Husdyrbruget må ikke medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Til - og frakørsel

21. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Den årlige transport må ikke overstige den ansøgte mængde i et omfang, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt.
22. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal ved udkørsel til offentlig vej være tæt og renholdt i et omfang, så spild undgås.
23. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholdere m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, jord m.v.
24. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

25. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning fra anlægget samt i forbindelse med til- og frakørsel til dette, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig.

Skadedyrsbekæmpelse

26. Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse, i henhold til de veterinære bestemmelser.
27. Husdyrbruget må ikke give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlige fluegener, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til fluefrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om en sagkyndig undersøgelse, skal der tilsendes en redegørelse fra den sagkyndige, samt en plan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og rede-

gørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

28. Opbevaring af foder m.m. skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Lys

29. Husdyrbruget må ikke give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.

Driftsforstyrrelser og uheld

30. Der skal til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal opbevares centralt i ejendommens driftsbygninger, og skal redegøre for, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

31. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
32. Påfyldningspumper og slanger på brændstoftankningsanlæg skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på betonlagt plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
33. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal husdyrbruget straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

Bedste anvendelige teknik (BAT)

34. På tilsynsmyndighedens anmodning skal virksomheden redegøre for, at husdyrbrugets anlæg og drift er i overensstemmelse med de teknikker, der er oplyst i bilag 6. Tilsynsmyndigheden kan stille krav til, i hvilken form

redegørelsen skal leveres, herunder f.eks. procedurebeskrivelser, drifts-registreringer, regnskabsforhold mv.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

35. Husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug.
36. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
37. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkrav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

Ophør

38. Ved ophør af driften skal virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Stalde, gyllekanaler/kummer og gødningsopbevaringsanlæg mv. tømmes og rengøres, og gødningsrester, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår.

Godkendelsens udnyttelse og varighed

I henhold til Husdyrbruglovens § 59a bortfalder en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16a eller 16b, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del. En godkendelse eller tilladelse anses iht. § 50 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en godkendelse eller tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Revurdering

Miljøgodkendelsen for et IE-husdyrbrug, hvilket omfatter husdyrbruget på Sønderhedevej 22, skal jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 40, stk. 1 og 4, tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik, når der er offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste del af husdyrbrugets aktiviteter. Det fremgår af bilag 5 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der den 21. februar 2017 blev offentliggjort en BAT-konklusion for "Intensivt opdræt af fjerkræ eller svin". BAT-konklusionen er lagt til grund for denne miljøgodkendelse, hvor husdyrbruget godkendes for første gang.

Miljøgodkendelsen for et IE-husdyrbrug skal endvidere, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 40, stk. 3, regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal dog revurderes senest 8 år efter, at husdyrbruget er godkendt første gang.

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 40, stk. 1, skal det ved revurderingen sikres, at kravene i bekendtgørelsens § 25, jf. bilag 3, pkt. A, og i §§ 26, 27 og 35, overholdes.

Det fastsættes derfor, at næste regelmæssige revurdering af miljøgodkendelsen skal ske i 2027, når der er forløbet 8 år efter meddelelsen af denne afgørelse.

Tilsynsmyndigheden skal dog tage godkendelsen op til revurdering efter gældende regler for tidsfrist, når der offentliggøres en ny BAT-konklusion, som vedrører den væsentligste del af husdyrbrugets aktiviteter. Tilsynsmyndigheden skal endvidere tage godkendelsen op til revurdering i situationer anført i Husdyrbruglovens § 40, stk. 2.

Offentliggørelse mv.

Endelig afgørelse om miljøgodkendelse annonceres den 12. juni 2019 på Billund Kommunes hjemmeside samt den 18. juni 2019 i Billund Ugeavis og Ugeavisen Grindsted.

Afgørelsen sendes til:

Svend Erik Thuesen, Sønderhedevej 22, 6623 Vorbasse

Med kopi til:

Konsulent ved SAGRO I/S, Trine Riis Jeppesen, trj@sagro.dk

Øvrige:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskeren.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk
DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse - eller afgørelsen om dispensation i forhold til afstandsreglerne i lovens § 8 (se nedenstående afsnit "Husdyrbrugets beliggenhed") -, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrbrugloven. Klagen skal være indgivet senest den 10. juli 2019.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af husdyrbruget danner baggrund for miljøgodkendelse af husdyrbruget, som dette indrettes og drives, jf. det ansøgte projekt.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), samt om husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrbrugloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Beskrivelse og vurdering af husdyrbruget

På vegne af husdyrbruget har konsulentfirmaet SAGRO I/S indsendt ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Sønderhedevej 22, idet der ønskes godkendelse til ændring af besætningen. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen er indsendt den 7. maj 2019 (version 6). Ansøgningsmaterialet redegør for de samlede påvirkninger fra det fremtidige husdyrbrug efter gennemførelse af de ansøgte ændringer.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningsmateriale.

Der er redegjort nærmere for husdyrbrugets indretning og drift, herunder den ansøgte ændring af besætningen, i de nedenstående afsnit.

I overensstemmelse med Billund Kommunes normale praksis for miljøgodkendelse og tilladelse efter § 16 stilles vilkår om, at husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, at vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, om meddelelse af evt. ændring af ejerforhold eller ansvar for driften til kommunen, og om indhentning af byggetilladelse før etablering af nye anlæg.

Det fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43, stk. 4, at IE-husdyrbrug, hvilket omfatter Sønderhedevej 22, skal have et miljøledelsessystem, der opfylder betingelserne i § 43, stk. 2. Det fremgår af § 43, stk. 4, at kravet om at

anvende et miljøledelsessystem skal opfyldes fra det tidspunkt, hvor IE-husdyrbruget får en godkendelse efter § 16a, stk. 2, i Husdyrbrugloven.

Husdyrbruget skal herefter kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med de krav, der er nævnt i stk. 2, nr. 1-5, f.eks. digitalt eller i form af dokumenter. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Da kravene vedrørende miljøledelsessystem reguleres direkte af bekendtgørelsens regler, skal der ikke fastsættes vilkår herom i denne afgørelse. Billund Kommune skal føre tilsyn med, at husdyrbruget overholder bekendtgørelsens krav efter meddelelse af godkendelsen.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone i Billund Kommune. Placeringen fremgår af bilag 1. I bilag 2 fremgår husdyrbrugets indretning.

Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Sønderhedevej 15, som ligger ca. 375 m fra staldene. Der er ca. 1,3 km til Vorbasse, der er nærmeste byzone, og som også er nærmeste samlede bebyggelse.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 6 ikke tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 8 ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m².
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
- 7) 30 m til naboskel.

Ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning på husdyrbrug skal der desuden være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m².

I § 6 i Husdyrgødningebekendtgørelsen⁴ er afstandskravene i Husdyrbruglovens § 8 justeret, jf. det nedenstående:

- Afstandskravet i ovenstående nr. 3 gælder ikke for dræn mellem pelsdyrhaller til kødædende pelsdyr, når kommunalbestyrelsen har meddelt tilladelse til afledning af spildevand, jf. bekendtgørelsens § 72, stk. 4. Afstandskravet i nr. 3 for så vidt angår dræn gælder desuden ikke for ikke fast placerede husdyranlæg, herunder læskure og hytter.
- Afstandskravet i ovenstående nr. 6 gælder ikke for ensilageoplag, ensilageopbevaringsanlæg, lukkede beholdere til husdyrgødning og beholdere til restvand.

Ansøger har oplyst, at alle afstandskrav i lovens § 6 og § 8 overholdes med undtagelse af afstandskravet til vandboring og vej fra bygning 2. I ansøgningsskemaet i Husdyrgodkendelse.dk fremgår det, at afstanden fra bygning 2 til markvandingsboring (Markboring 123.1553) er 19 m, mens afstanden til Sønderhedevej er 5 m. Der sker ingen udvidelse eller ændringer af denne stald. Ansøger vurderer derfor, at der ikke vil være øget risiko for øgede gener eller forurening af boringen eller Sønderhedevej.

Kommunens vurdering

Der er ikke ansøgt om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrugets bygninger eller gødningsoptøberingsanlæg. Ovennævnte placeringskrav gælder som udgangspunkt ikke overfor eksisterende bygninger og anlæg.

I ansøgningsskemaet i Husdyrgodkendelse.dk fremgår det, at det samlede produktionsareal i ansøgt drift i Bygning 6 er på 1.213 m², mens det i nudrift og 8-års drift er angivet til 1.114 m². Ved det ansøgte udvides produktionsarealet i bygning 6 således med ca. 100 m², hvilket skal betragtes som en udvidelse omfattet af lovens afstandskrav. Tilsvarende udvides produktionsarealet i Bygning 2 fra 295 m² til 371 m².

Ud fra opmålinger på kort i Miljøportalen er det kommunens vurdering, at de ansøgte udvidelser af produktionsarealet i Bygning 6 overholder afstandsgrænserne i lovens § 6 og § 8.

Udvidelsen af produktionsarealet i Bygning 2 sker i eksisterende bygning. Afstanden fra Bygning 2 til boring DGU nr. 123.1553 er ca. 19 m, mens afstanden til Sønderhedevej er ca. 5 m. Det ansøgte indebærer således, at der sker udvidelse af produktionsarealet indenfor minimumsafstandene i lovens afstandskrav.

Det fremgår af Husdyrlovens § 9, stk. 3, at hvor overholdelse af de i § 8 nævnte afstandskrav ikke er mulig for husdyrbrug, kan kommunalbestyrelsen dispensere herfra og fastsætte vilkår til indretning og drift.

Boring nr. DGU 123.1553 er etableret i 1981 og er efterfølgende blevet omfattet af regulering ved tilladelse efter Vandforsyningsloven, meddelt af Billund Kommune den 9. juni 2015. Tilladelsen omfatter indvinding af indtil 4.000 m³ grundvand pr. år til vanding af dyrehold. Ved vilkår i tilladelsen er det bl.a. fastlagt, at boringen skal være sikret mod grundvandsforurening, jf. anvisningerne i Bekendtgørel-

⁴ Bekendtgørelse nr. 116 af 23/01/2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

se nr. 1260 af 28. oktober 2013, om udførelse og sløjfning af borer og brønde på land. Billund Kommune fører tilsyn med overholdelse af vilkår i tilladelsen.

Sønderhedevej er en privat fællesvej. Billund Kommune er myndighed for vejen efter vejlovgivningen.

Udvidelsen af produktionsarealet i Bygning 2 foretages i eksisterende bygninger og vil ikke medføre indskrænkning af den eksisterende bygningsmæssige afstand til Sønderhedevej eller til boringen. Lugtudbredelsen fra stalden sker gennem afkast på taget, som ikke kommer nærmere på Sønderhedevej ved at produktionsarealet udvides indenfor afstandskravets område.

På ovenstående baggrund er det kommunens vurdering, at udvidelsen af produktionsarealerne i den eksisterende Bygning 2 ikke vil medføre forøget risiko for forurening eller give anledning til væsentlige gener, og at en dispensation for udvidelsen af produktionsarealet ikke vil medføre påvirkninger, som er i modstrid med de hensyn, det er lovens hensigt at varetage.

Da dispensationen ikke vil kunne medføre væsentlige påvirkninger, har kommunen ikke er fundet grundlag for at foretage særskilt høring af vejberettigede forud for afgørelsen om dispensation.

Stalde og produktioner

Husdyrbrugets nuværende, lovlige driftsgrundlag er berammet ved oplysningerne i en VVM-screening fra det daværende Ribe Amt i 2006. Dette grundlag omfatter efter dagældende beregningsregler en årsproduktion på 212,9 DE (dyreenheder), som disse var oplyst fordelt på dyretyper og fordelt i de forskellige staldanlæg med forskellige staldsystemer.

I henhold til den nugældende Husdyrbruglov og tilhørende regler skal reguleringen af det ansøgte fremtidige dyrehold i stedet baseres på størrelsen af staldarealet og på husdyrbrugets mulighed for at udnytte de opgjorte staldarealer med forskellige grupperinger af dyretyper (flexgrupper).

Godkendelsen meddeles på baggrund af forureningspåvirkninger, som beregnes ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper, idet der foretages en sammenstilling med merpåvirkningerne i forhold til det nuværende, lovlige driftsgrundlag (nudrift). Hensigten er, at virksomheden efterfølgende kan foretage en række ændringer i dyregrupper, indretning og drift indenfor de godkendte forureningsmæssige rammer, uden at dette kræver en ny godkendelse. For en række af sådanne ikke-godkendelsespligtige ændringer skal der dog foretages anmeldelse efter reglerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, inden ændringerne kan gennemføres.

I bilag 2 er der vist en oversigt over husdyrbrugets indretning, hvor placeringen af de nuværende og ansøgte dyretyper er anført i forhold til staldafsnittene.

Nedenfor fremgår stalde og dyrehold, som disse er oplyst i ansøgt drift og nudrift i det digitale ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk.

Staldnavn	Bygnings-areal	Dyre- og staldkategori	Produktions-areal
Ansøgt drift			
Bygning 2, Slagtesvin	438	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	371
Bygning 4, Udlevering	784	Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	90
Bygning 5, Smågrise	638	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	471
Bygning 6, Slagtesvin	1450	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	1213
I alt	3.310		2145
Nudrift			
Bygning 2, Slagtesvin	438	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	295
Bygning 4, Udlevering	784	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	441
Bygning 5, Smågrise	638	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	459
Bygning 6, Slagtesvin	1450	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	874
		Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	240
I alt	3.310		2309

Tabel 1: Stalde og produktioner

Ansøger har i forbindelse med ansøgningen fremsendt tegninger og opgørelser af de eksisterende og fremtidige produktionsarealer (se bilag 3), som udgør grundlaget for arealopgørelserne i tabel 1.

Det er oplyst i ansøgningen, at produktionsarealet i nudrift er opgjort ved en detaljeret opmåling af stierne. Dvs. at der er fratrasket gangarealer og foderkrybber. Dog er inventar ikke fratrasket. I ansøgt drift er der i stald 2, 4 og 6 kun fratrasket gangarealer. I Stald 5 er der fratrasket gangarealer og krybber.

I forbindelse med ændringerne renoveres bygning 6, og produktionsarealet øges med 99 m². Den eksisterende løbe- og drægtighedsstald ændres til slagtesvinestald med delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv. Stalden indrettes med 4 store stier med plads til ca. 400 slagtesvin. Der vil være en gang på 1,5 m langs den ene ydervæg.

Bygning 2 er en eksisterende slagtesvinestald, som ændres fra 37 bokse til én stor sti med delvist spaltegulv, 50-75 % fast gulv. Produktionsarealet udvides herved fra 295 m² til 371 m².

Produktionsarealet i bygning 4 reduceres fra 441 til 90 m², da den eksisterende farestald ændres til udleveringsrum og syge- og aflastningsstald. Stalden er opdelt i 5 sektioner, hvoraf de 3 sektioner mod vest anvendes til udleveringsrum. Grisene går kun kortvarigt i udleveringsrummene i forbindelse med afhentning til slagteriet. Den næste sektion er tom, og den sidste sektion længst mod øst anvendes efter behov til syge- og aflastningsstier.

Kommunens vurdering

Produktionsareal er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen defineret til alene at omfatte det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyanlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lignende.

Følgende typer af arealer skal i henhold til bekendtgørelsens bilag 3, afsnit C, medregnes i produktionsarealet:

- Stiarealer, herunder bufferstier, sygestier m.v.
- Boksarealer, herunder sygebokse, separationsbokse m.v.
- Burarealer, grundarealet af hver etage bortset fra arealet af adgang mellem dobbeltbure i etager
- Øvrige opholds-, total-, nytte- eller friarealer, herunder arealer med dybstrøelse
- Udendørs opholdsarealer med befæstelse/fast bund, herunder verandaer, løbegårde, permanente læskure, kalvehytter m.v.
- Arealer med malkerobotter, som dyrene har adgang til

Servicerum, gangarealer m.v., og stiadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, kræves ikke medregnet.

Det er kommunens vurdering, at ansøgers opgørelser af produktionsarealerne ikke er udført i modstrid med reglerne, og at den i nudrift anførte indretning er i overensstemmelse med det nuværende lovlige grundlag.

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 39 skal virksomheden på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold:

- senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og
- senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

Indretning og drift af staldanlæg skal endvidere ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens⁵ regler. Bekendtgørelsernes indretnings- og driftskrav har direkte regulerende virkning overfor husdyrbruget, hvorfor kravene ikke skal optages som vilkår i miljøgodkendelsen.

Der fastsættes vilkår, som tillader de ansøgte stalde, staldsystemer, produktioner og maksimale produktionsarealer, som disse er vist i tabel 1.

Idet det forudsættes, at indretning og drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering af staldanlæg og produktion ved vilkår i dette afsnit.

⁵ BEK nr. 116 af 23/01/2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbruget frembringer kun flydende husdyrgødning. Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Gyllen opbevares i to gylletanke på 1.686 m³ og 1.600 m³ fra hhv. 1983 og 1992 (placeringen vist på bilag 2). Det er oplyst, at der er udført beholderkontrol på begge tanke i 2009. Herudover er den samlede opbevaringskapacitet i gyllekanaler under staldene oplyst til 824 m³.

Det er oplyst i ansøgningen, at der ledes ca. 5.412 m³ gylle mv. til gyllebeholdere årligt, og at opbevaringskapaciteten herved svarer til 9,1 mdr. Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortanken til gyllebeholder. I fortanken er der en elpumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllen udsleses en gang om ugen. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Der anvendes følgende BAT-teknikker:

- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer, og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres teltoverdækninger på de to eksisterende gyllebeholdere, som bliver maks. 6,5 m høje. Teltoverdækningerne opføres med grå dug.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tankene tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Kommunens vurdering

På baggrund af ansøgers ovenstående redegørelse vurderes, at husdyrbruget opfylder kravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsen om 9 måneders opbevaringskapacitet - efter overdækning af beholdere vil der heller ikke være bidrag fra regnvand. Kommunen fører tilsyn med opfyldelse af krav om opbevaringskapacitet efter reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af den fremtidige gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i dette afsnit.

BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) i henhold til § 25 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Beregningerne af ammoniakemissionen i Husdyrgodkendelse.dk er med den nye Husdyrbruglov afgrænset til at beregne bidraget pr. arealenhed fra de forskellige anlæg.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit 2.1.2 og 2.1.2.1, skal BAT-kravet for så vidt angår eksisterende staldafsnit genberegnes ud fra nyeste viden, dvs. de emissionsfaktorer og virkemidler, der er gældende på tidspunktet for den aktuelle afgørelse. Vilklarene om virkemidler og miljøteknologi i den gældende godkendelse eller tilladelse for det pågældende staldafsnit fastholdes med den relative ammoniakreducerende effekt, som de tillægges at have på afgørelsestidspunktet.

Da der for Sønderhedevej 22 ikke foreligger tidligere godkendelser med BAT-vilkår, skal BAT-beregningerne for eksisterende stalde iht. afsnit 2.1.2.1 baseres på emissionsfaktorerne i tabel 1 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. I bygning 2 og 6 renoveres og udvides stalden, og BAT-beregningerne skal baseres på emissionsfaktorerne i tabel 4, som gælder for nye stalde og stalde, som renoveres.

I Husdyrgodkendelse.dk er det på den baggrund beregnet, at BAT-kravet for husdyrbruget er på 3.212 kg NH₃-N/år, og at den faktiske emission fra husdyrbruget er på 2.776 kg NH₃-N/år, hvoraf 2.607 kg kommer fra staldene og 169 kg fra gødningslagre. BAT-kravet er således overholdt med en margin på 436 kg NH₃-N/år.

Kommunens vurdering

På ovenstående baggrund vurderes, at husdyrbruget med den ansøgte indretning og drift overholder BAT-krav for ammoniakemission. Overholdelse af BAT er baseret på de anvendte staldsystemer. I ovenstående afsnit "Stalde og produktio-ner" er der opstillet vilkår, som fastlægger anvendelse af de staldsystemer, der er lagt til grund for beregningerne af husdyrbrugets ammoniakemissioner.

Som supplerende ammoniakreducerende teknikker etableres overdækning af gyllebeholderne. Overdækning af gyllebeholdere er optaget som anerkendt ammoniakreducerende teknik på Miljøstyrelsens Teknologiliste, hvor teknikken tilskrives at reducere ammoniakfordampningen fra beholderne med 50 %.

Der fastsættes vilkår om overdækning af gyllebeholderne og driften heraf, som anført i Miljøstyrelsens vejledning i forbindelse med teknologilisten.

Vejledende vilkår:

- "1. Gyllebeholder nr. ____ skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.*
- 2. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.*
- 3. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.*
- 4. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.*

Egenkontrol

5. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på telt-overdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.”

Foder

Det er oplyst i ansøgningen, at alt foder opbevares udendørs eller indendørs i lukkede siloer. Placeringen udendørs siloer er vist på planoversigt i bilag 4.

Der anvendes følgende fodringstrategi:

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Der er faste aftaler til levering af foder.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Der anvendes N-balanceret foder baseret på energibehov og fordøjelige aminosyrer.
- Der anvendes fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat eller som minimum enkelt dosis (100 %) fytase.
- Smågrisene og slagtesvin fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Kommunens vurdering

Reglerne i den nye Husdyrbruglov regulerer ikke det specifikke næringsstofindhold i foderet, og beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er baseret på normtal for fodersammensætningen.

Det fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 37, at IE-husdyrbrug med slagtesvin skal anvende fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat eller som minimum enkelt dosis (100 pct.) fytase. Husdyrbruget skal kunne dokumentere anvendelse af disse fodringsteknikker overfor tilsynet.

Da kravene reguleres direkte af bekendtgørelsens regler, skal der ikke fastsættes vilkår herom i denne afgørelse. Billund Kommune skal føre tilsyn med, at husdyrbruget overholder bekendtgørelsens krav efter meddelelsen af godkendelsen.

Energi- og vandforbrug

Vand

Det er oplyst i ansøgningen, at vandforbruget på bedriften primært anvendes til drikkevand og markvanding. Ved fuld udnyttelse af staldanlægget vil vandforbruget stige som følge af flere dyr. Der anvendes vand fra egen boring.

Ansøger oplyser følgende om det aktuelle og forventede fremtidige vandforbrug:

Forbrug	Nudrift	Ansøgt
Vand	5.000 m ³	5.500 m ³

Tabel 2: Vandforbrug

I alle stalde anvendes der drikkekopper eller vandventiler over krybbe (aquaflow), hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift, men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger vand.

Der anvendes følgende BAT-teknikker:

- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Defekte drikkekopper udskiftes.
- Reduktionsventiler – regulerer vandtryk, der lukker det vand ud, grisen kan nå at drikke.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at minimere forbruget af vaskevand.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Der er drikkekopper eller drikkenipler over krybber i alle staldafsnit. Herved undgås drikkevandsspild.
- Staldene rengøres med vaskerobot. Derved reduceres vandforbruget til vask.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el, dieselolie og fyringsolie. Elforbruget anvendes hovedsageligt til ventilation, gyllepumpning, belysning, foderfremstilling og udfodring.

Ansøger oplyser følgende om det aktuelle og forventede fremtidige forbrug:

Forbrug	Nudrift	Ansøgt
El	240.000 kWh	150.000 kWh
Dieselolie	3.000 l	3.000 l
Fyringsolie	3.000 l	3.000 l

Tabel 3: Energiforbrug

Af energibesparende teknikker kan nævnes lavenergipærer og step og trinløs styring af ventilationen i klimastald. Udendørs belysning er manuelt styret eller har bevægelsescensor.

Til opvarmning af stalde anvendes der fyringsolie. Fyringsolie opbevares udenørs mellem klimastald og udleveringsstald (se bilag 4).

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift, men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor, at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Der anvendes følgende BAT-teknikker:

Belysning:

- Der er kun lys i driftsbygningerne, når der arbejdes, og når det i øvrigt er nødvendigt af produktionsmæssige årsager.
- Udendørs belysning er manuelt styret eller har bevægelsessensor, hvorved unødvendigt energiforbrug undgås.
- Der anvendes lavenergi-belysning i bedriften

Varme:

- Der anvendes to-klimastalde, hvorved grisenes egenproduktion af varme anvendes til at hæve temperaturen under overdækningen. Herved spares energi på opvarmning af det faste gulv.

Ventilation:

- Der er installeret trinløs og step styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer ventilation i forhold til staldtemperatur (og fugtighed), og giver dermed lavest muligt forbrug af energi.
- Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.
- I de mekanisk ventilerede stalde gennemføres hyppige eftersyn, justeringer og rengøring af ventilationssystemet, hvorved unødigt energiforbrug til ventilation undgås.

Øvrige:

- Alle stalde er isolerede.
- Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Tørfodringsanlægget er udstyret med en føler, der sikrer, at fodringsanlægget ikke kører i tomdrift, når foderautomaterne er fyldt op

Kommunens vurdering

I bilag 6 er der foretaget en systematisk vurdering af husdyrbrugets anvendelse af BAT, herunder i forhold til energi- og vandforbrug. For at sikre anvendelse af BAT stilles i overensstemmelse med Billund Kommunes normale praksis for miljøgodkendelse og tilladelse efter § 16 vilkår om, at vand- og energiforbruget skal ligge indenfor rammerne af de oplyste størrelser, og at husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug. Endvidere stilles vilkår om, at der skal udføres kontrol og vedligeholdelse af ventilationsanlæg, og at der skal være etableret vandmåler i driftsbygninger.

Affald

Det er oplyst i ansøgningen, at der i den daglige drift vil være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer.

Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i 400 liters affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Forbrændingsegnet affald fra produktionen opbevares i maskinhuset og afleveres på den kommunale modtagestation løbende.

Ikke forbrændingsegnet affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret

træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af, at den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i depotrum i stalden. Brugte batterier og andet leveres til kommunal modtagestation. Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek.

Rengøringsmidler/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Der udføres ikke sprøjtearbejde på ejendommen, i det al jorden er udlejet. Der opbevares lidt pesticider til gårdsplads o. lign., i aflåst kemikalierum i mellemgang ved stald 4. Pesticider bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er pesticidaffald til bortskaffelse.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke, at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Døde dyr opbevares i DAKA-container ved vejkryds nordvest for ejendommen, se placeringen i bilag 4. Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Kommunens vurdering

Der stilles vilkår om, at husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord. Desuden fastsættes vilkår vedrørende opbevaring af farligt affald i overensstemmelse med den aktuelle praksis for Billund Kommunes krav til farligt affald.

Håndtering og afsætning af affald skal i øvrigt ske i henhold til kommunens regulativer og gældende regler.

Håndtering af døde dyr er reguleret direkte ved en særskilt bekendtgørelse, hvorfor der ikke stilles vilkår til regulering af forholdet.

Spildevand

Husdyrbrugets afløbsforhold er vist i bilag 4.

I ansøgningen er det oplyst, at det sanitære spildevand fra bedriften ledes til bundfældningstank, og derfra til godkendt nedsivning.

Alle afløb fra staldanlægget leder til gyllebeholder, hvorfor vaskevand, overbrusningsvand og drikkevandsspild bliver ledt med gyllen til gyllebeholder. Endvidere bliver vaskevand fra rengøring af udleveringsrampen ledt til gyllebeholder.

Tagvand fra alle staldbygninger ledes ud på jorden til nedsivning i skov beliggende vest for staldene. Vand fra befæstet areal ved udleveringsrampen løber ud på jorden, da arealet ikke bliver forurennet. Der er ingen dræn i området. Alle tagvandsbrønde er lukkede og ligger under jorden.

De tre spildevandstyper er adskilt fra hinanden, derved vurderes at alt spildevand fra husdyrbruget bortledes forsvarligt.

Kommunens vurdering

I Spildevandsbekendtgørelsen⁶ defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Nedsivning eller udledning direkte til vandløb af overfladevand, som kan være forurenet fra driften, kræver tilladelse efter bekendtgørelsens kapitel 12. Der fastsættes på den baggrund vilkår om, at overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, ikke må afledes til dræn, vandløb eller nedsivning, med mindre kommunen har meddelt tilladelse hertil.

Tagvand vil normalt ikke være forurenet, men da tilledning til vandløb kan medføre hydraulisk belastning af vandløbet, skal tagvand nedsives i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning. Dette fastsættes som vilkår.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj m.m.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger væsentligst af størrelsen af de arealer i staldene, hvor dyr opholder sig, samt hvilken slags dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- landskabelige værdier,
- jord, grundvand og overfladevand og
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Derudover skal kommunen vurdere påvirkningerne på natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning. Disse

⁶ BEK nr. 1469 af 12/12/2017 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning, samt pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

I henhold til § 31 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal følgende geneniveauer for lugt overholdes ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug:

Kategori	Beskrivelse	Geneniveau*
A: Byzone	I et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU _E /m ³ og 1 LE/m ³
B: Samlet bebyggelse	I et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften (samlet bebyggelse)	7 OU _E /m ³ og 3 LE/m ³
C. Enkeltbolig uden landbrugspligt	Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.	15 OU _E /m ³ og 10 LE/m ³

Tabel 4. Lugtgrænser jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31

*De anførte geneniveauer udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, beregnet efter hhv. "Miljøstyrelsens Lugtmodel" og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel.

Resultatet af lugtberegningerne for Sønderhedevej 22 ved de følsomme område typer fremgår af nedenstående tabel.

Områdetype	Beregnet geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand*
A: Byzone	571 m	1.377 m
B: Samlet bebyggelse	423 m	1,9 km
C: Enkeltbolig uden landbrugspligt	189 m	371 m

Tabel 5. Resultater af lugtberegninger

*Afstand fra lugtcentrum af staldbygningerne.

Resultaterne er i forhold til alle kategorier baseret på Miljøstyrelsens Lugtmodel.

Kommunens vurdering

Geneafstanden til alle tre områdetyper er overholdt. Som grundlag for beregningerne er det anført, at der ikke er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone. På den baggrund er der ikke indregnet tillæg til geneafstandene. Kumulation med lugt fra andre husdyrbrug kan maksimalt medføre et tillæg på 20 %.

I beregningerne for Sønderhedevej 22 er det dog uden betydning, om der indregnes tillæg, idet den vægtede gennemsnitsafstand under alle omstændigheder udgør mere end 120 % af geneafstanden.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 763 meter.

Der fastsættes vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lugtpåvirkning, som miljømyndigheden finder, er væsentlig, samt at husdyrbruget skal foranledige sagkyndig undersøgelse af lugtkilder og afhjælpning, hvis der sker væsentlig lugtpåvirkning.

Idet det herudover vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftsregulering af gødningsudbringning, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår i nærværende afgørelse.

Støj, rystelser og transport

Støj

I ansøgningen er det oplyst, at de væsentligste støjklender på et svinebrug er stald-ventilation, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

Alle svinestalde er med mekanisk ventilation, der kører året rundt. Udslusning af gylle fra stald til fortank sker løbende. Pumpning af gylle fra fortank til gyllebeholder sker en gang hver uge, vha. elpumpe. Oprøring af gyllebeholderne sker forud for udkørsel af gylle på markerne, primært om foråret. Indblæsning af foder ved leverance af foder foregår med kort varighed, ca. 1-2 gange om ugen.

Ejendommens beliggenhed i relativt lang afstand fra naboer betyder, at støj i forbindelse med produktionen vil være meget begrænset.

Transport

Adgangsveje til ejendommen er vist i bilag 4. Ejendommen er beliggende på Sønderhedevej, som er en offentlig/privat grusvej.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern kørsel på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor foregår belastningen fra antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst.

I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner.

Ansøger har afgivet oplysninger om transportomfanget jf. nedenstående skema.

Type	Antal/år, før	Antal/år, efter	Kommentarer
Indkøbt foder	156	104	2 gange ugentlig
Snittet halm (strøelse)	2	2	
Brændstof	2-3 2-3	2-3 2-3	Ca. 2000 liter dieselolie 2000-3000 liter fyringsolie
Husdyrgødning	137	159	34 tons gyllevogn Antallet af transporter afhænger af størrelsen på dyreholdet.
Husdyr til/fra ejendommen	52 smågrise 26 slagtesøer	26 smågrise 52 slagtesvin	Hver 2. uge modtages der smågrise. Hver uge afhentes slagtesvin til slagteriet, afhængig af

			om der kan sendes et helt læs afsted.
Samlet antal transporter	378	348	

Tabel 6: Transport før og efter udvidelse

Antallet af transporter, som følge af udvidelsen, forventes at falde med 30 kørsler årligt - svarende til et fald på ca. 8 %. Ændringerne skyldes en lille stigning i mængden af husdyrgødning, samt færre transporter med foder som følge af større læs.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser, maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang, der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Kommunens vurdering

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmestliggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Der stilles vilkår om overholdelse af disse grænseværdier.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener, herunder i betragtning af afstanden til følsomme omgivelser. Der stilles vilkår om, at virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder fra mobile støjkluder.

Miljøstyrelsen har i orientering nr. 9/1997⁷ opstillet orienterende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer. Grænseværdierne gælder indendørs i boliger mv. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget på Sønderhedevej 22 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, samt afstanden fra støjkluder til omliggende beboelse, ikke kan forventes at ville frembringe lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som kan medføre gener i omgivelserne.

På den baggrund finder kommunen ikke, at der i denne godkendelse skal fastsættes vilkår med grænseværdier for disse påvirkninger. For at give mulighed for myndighedsmæssige indgreb stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må med-

⁷ Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø".

føre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige. Tilsynsmyndigheden har herudover mulighed for at kræve evt. påvirkninger nærmere undersøgt, jf. § 53 i Husdyrbrugloven.

Det er kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for indgreb fastsættes vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning. Desuden stilles vilkår til transport og transportarealer på ejendommen, samt transport til og fra ejendommen.

Støv, fluer og skadedyr

Støv

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. I alle stalde er der overbrusningsanlæg.

I forbindelse med håndtering af foder, levering af foder m.m., kan der opstå støvfrembringelse. Alt foder opbevares udendørs eller indendørs i lukkede siloer. Transport af foder mellem fodersiloerne og stalden foregår i et lukket system, derved er støvfrembringelse fra håndtering af foder meget begrænset. Der anvendes tørfoder i alle stalde til søer.

Generelt vurderes at støvpåvirkninger fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr, som kan være til gene for selve ejendommen, foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved hyppig udslusning af gylle samt med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang, og de til enhver tid gældende regler fra Statens Skadedyrslaboratorium følges. Rottebekæmpelse sker via kommunal ordning.

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Kommunens vurdering

Støvudvikling kan opstå ved håndtering af foder og halm, og ved kørsel med landbrugsmaskiner, hvilket dog må vurderes at være begrænset. Det er kommunens vurdering, at de ansøgte ændringer ikke vil medføre væsentlig forøgelse af virksomhedens støvpåvirkning eller skadedyrsfrembringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv og skadedyr.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener fastsættes vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige, og der stilles krav om egenkontrol

og afhjælpende foranstaltninger, hvis der sker væsentlig fluepåvirkning. Ligeledes stilles krav vedrørende støvfrembringelse fra transport, og om opbevaring af foder, så der ikke er risiko for tilhold af skadedyr. Endelig stilles krav om, at fluer bekæmpes iht. de veterinære bestemmelser.

Lys

Det er oplyst, at der er udendørsbelysning ved den vestlige gavl på klimastald (se bilag 4). Lyset tændes manuelt efter behov ca. en time hver uge. Derudover er der orienteringslys med sensor i gårdspladsen.

Der er kun lys i staldene, når der arbejdes.

Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen som følge af ændringen. Ejendommen er afskærmet af beplantning mod landskabet, dog ikke mod nord, som kun er delvis afskærmet af læhegn. Eksisterende udendørs belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen efter de ansøgte ændringer fortsat kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener fastsættes vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig.

Landskab og kulturmiljø

Om landskabelige forhold oplyser ansøger, at husdyrbruget ligger indenfor Særligt værdifuldt landbrugsområde, Skovrejsningsområde, Bevaringsværdigt landskab og Skovbyggelinje.

Ejendommen er synlig fra Sønderhedevej set fra nordøst. Der etableres teltoverdækninger på de to eksisterende gyllebeholdere. Teltoverdækningen har en hældning på ca. 22-23 grader og vil få en højde på maks. 6,5 m inkl. tankens højde. Teltoverdækningerne opføres med grå dug. Gyllebeholderne er omkranset af læhegn og bygninger hele vejen rundt, med undtagelse af en mindre åbning mellem stald og læhegn nord for gyllebeholderne. Det betyder at overdækningen vil være synlig i landskabet for trafikanter, der kører mod syd ad Sønderhedevej. Den vil ikke give gener for trafikken. .

Kommunens vurdering

Husdyrbruget ligger indenfor Særligt værdifuldt landbrugsområde, Skovrejsningsområde, Bevaringsværdigt landskab og Skovbyggelinje.

En del af ejendommen ligger indenfor skovbyggelinjen. Skovbyggelinjens formål er at sikre skovenes værdi som landskabselementer samt opretholde skovbryne som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet. I forbindelse med de ansøgte ændringer foretages ikke bygningsmæssige ændringer på andre driftsbygninger end gyllebeholderne, som ønskes teltoverdækkede. Skovbyggelinjen gælder i en afstand på 300 m, og da gyllebeholderne ligger ca. 297 m fra nærmeste beskyttede skov, vil kanten af overdækningerne ligge indenfor beskyttelseslinjen.

Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene, er undtaget fra bestemmelserne om, at der ikke må bebygges indenfor skovbyggelinjer, jf. § 17, stk. 2, nr. 4 i Naturbeskyttelsesloven⁸. Det er kommunens vurdering, at de ansøgte teltoverdækninger kan etableres i henhold til nævnte undtagelsesregler.

Om områder til skovrejsning fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at områder udpeget til skovrejsningsområder, skal beskyttes mod arealanvendelser og anlæg, der kan virke hindrende for skovtilplantning. Af kommuneplanens redegørelse fremgår, at kommunerne i Trekantområdet for at fremme skovrejsningen mest muligt også udpeger områder, hvor der er privat interesse i at rejse ny skov. Udpegnings af skovrejsningsområder forhindrer ikke, at området fortsat kan anvendes som hidtil, og der er heller ikke nogen pligt til at plante skov. Udpegnings åbner mulighed for at opnå støtte til skovrejsning.

Om bevaringsværdige landskaber fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at landskabet som hovedregel skal friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri tillades, må det ikke forringe de visuelle, kulturhistoriske, geologiske eller oplevelsesmæssige værdier, og hvor byggeri eller anlæg tillades, skal byggeriet besidde en høj arkitektonisk kvalitet og samspillet med landskabet prioriteres højt. Også ved etablering af større byggeri og større anlæg uden for de udpegede områder, skal der tages hensyn til, at dette ikke forringer de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de udpegede områder. Af kommuneplanens redegørelse fremgår, at de Bevaringsværdige landskaber er sårbare overfor større tekniske anlæg, som veje, el-ledninger og råstofindvinding, samt fra enkeltstående byggerier, tekniske anlæg og arealanvendelser som gylletanke, siloer, vindmøller og store produktionsanlæg.

De ansøgte teltoverdækninger opføres i en relativ lav højde på eksisterende gylletanke, som er placeret i integration med ejendommens øvrige bygninger. Som anført af ansøger vil gyllebeholderne være visuelt afskærmet af eksisterende læhegn og bygninger, med undtagelse af åbningen mellem stald og læhegn, som gør overdækningerne synlige fra nordøstlig retning. Det er kommunens vurdering, at den eksisterende visuelle afskærmning omkring ejendommen sikrer, at der kun er tale om et begrænset indblik, som i forvejen omfatter selve gyllebeholderne, og at etablering af overdækningerne ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af den landskabelige oplevelse i området.

Det er på ovenstående baggrund kommunens vurdering, at de ansøgte bygnings- og anlægsmæssige ændringer og udvidelser er i overensstemmelse med den eksisterende landskabsmæssige anvendelse i området, og at de ansøgte ændringer og udvidelser ikke vil være i strid med den udpegede beskyttelse eller ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Driftsforstyrrelser og uheld

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af diesel- og fyringsolie og motorolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i maskinhuset i en overjordisk dieselolietank på 1.200 liter fra 1995. Tanken er placeret på fast bund uden afløb. Fyringsolie anvendes til

⁸ LBK nr. 240 af 13/03/2019 – Lov om naturbeskyttelse, med senere ændringer

opvarmning/udtørring af staldene ifm. vask. Fyringsolien opbevares udendørs i en olietank på 4.000 l fra 1998. Tanken er placeret på fast bund uden afløb.

Motorolie anvendes til traktorer og maskiner, og opbevares i 20 liter dunk i maskinhuset, de er ligeledes placeret på fast bund uden afløb. Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

Kemikalier

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af rengøringsmidler. Det er minimalt, hvad der anvendes af rengøringsmidler. Ved vask af stalde anvendes der iblødsætning, sæbe og højtryksrensere. Andre former for kemikalier, der er klassificerede og mærket som giftige eller meget giftige, opbevares i aflåst rum i mellemgang ved stald 4.

Pesticider

Der udføres ikke sprøjtearbejde på ejendommen, idet al jorden er udlejet. Der opbevares lidt pesticider til gårdsplads o. lign., i aflåst kemikalierum i mellemgang ved stald 4.

Medicin

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Medicinen opbevares i et køleskab i mellemgang ved siden af fyrrum.

Risici

Det er oplyst i ansøgningen, at de umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, spild af kemikalier eller olie, uheld med eller ved gyllebeholdere, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholdere ved påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle.

Minimering af risiko for uheld:

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, eller hvis det der sker, ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller grus), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet.

Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Gyllebeholdere er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholdere placeret sådan, at de er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet.

Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholdere med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil der ske en afstrømning mod syd, hvor det vil løbe ind i skoven. Ved meget store mængder vil det løbe syd på mod mark. Her vil det samles i lavning, hvorfra det kan suges op. Der er ingen vandløb, grøfter eller dræn i nærheden.

Der er udarbejdet en beredskabsplan. Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for, hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets anlæg ligger i områder, der i Danmarks Miljøportal og MiljøGis er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser. Området er endvidere et nitratfølsomt indvindingsområde, der er udpeget som indsatsområde.

Husdyrbrugets olietanke skal drives efter gældende Olietankbekendtgørelse⁹, som fastlægger reglerne for tankenes indretning, drift, vedligeholdelse og sløjfning med henblik på at sikre mod forurening. Kommunen fører tilsyn efter bekendtgørelsen med, at reglerne overholdes.

For at sikre mod forurening fra oplag af kemikalier, samt oplag af olie (oplag ud over oplag reguleret af Olietankbekendtgørelsen), stilles vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Der stilles vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, og at tankpistol ikke må kunne fastlåses i åben stilling, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan for ejendommen, og at denne skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Desuden stilles vilkår om, at virksomheden skal alarmere alarmcentralen ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet.

I forhold til at forebygge forurening fra gyllehåndtering har kommunen vurderet, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra gyllehåndtering. Dog stilles vilkår om opsyn ved pumpning af gylle.

⁹ BEK nr. 1611 af 10/12/2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, som skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige miljøpåvirkninger af kategori 1-, 2-, og 3-natur:

- Kategori 1-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, der fremgår af bilag 3, pkt. D i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, uanset størrelse, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 2-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Natura 2000-områder, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, i form af
 - a) højmoser,
 - b) lobeliesøer,
 - c) heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
 - d) overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 3-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er beliggende uden for Natura 2000-områder, i form af
 - a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
 - b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
 - c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
 - d) ammoniakfølsomme skove.

I bekendtgørelsen er der for ovennævnte naturtyper fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniakdepositioner fra husdyrbrug. Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen i særlige tilfælde kan stille vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen.

I henhold til § 6 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen¹⁰ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

¹⁰ BEK nr. 1595 af 06/12/2018. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven kan etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tillades indenfor eller i en afstand på mindre end 10 m til kategori 1- og 2-natur.

Billund Kommune kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at de ansøgte udvidelser og ændringer overholder de krævede afstande.

Ammoniakdeposition i naturområder fra anlægget

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakemissioner, som viser, at den samlede emission efter den ansøgte udvidelse bliver på 2776 kg N/år. Dette indebærer en meremission i forhold til både nudriften og driften for 8 år siden på 117 kg N/år.

I ansøgningssystemet er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakdeposition i en række naturtyper i et område omkring anlægget. Indhold og resultater af beregningerne er vist i skemaet nedenfor, hvor også oplysninger om naturtyperne er opført.

Naturpunkt *	Naturkategori	Naturtype	Afstand fra anlægget (m)	Merbelastning (Kg N/år)	Merbelastning 8 år (Kg N/år)	Totalbelastning (Kg N/år)	Ruhed natur
-	1	Randbøl Hede	6295	0	0	0	Bn
1	2	Hede	757	0	0	0,1	Bn
2	2	Hede	770	0	0	0,3	Mk
3	2	Hede	739	0	0	0,1	Mk.
4	3	Overdrev	70	1,0	1,0	10,1	Bn
5	3	Hede	193	0	0	0,8	Bn
6	3	NH4 skov	614	0	0	0,3	Skov
7	3	NH4 skov	627	0	0	0,2	Skov
8	3	NH4 skov	665	0	0	0,3	Skov
10	3	Hede	630	0	0	0,1	Mk
11	3	NH4 skov	810	0	0	0,3	Skov
12	3	NH4 skov	891	0	0	0,3	Skov

Tabel 7. Ammoniakdepositionen i omliggende natur

*Jf. bilag 5

I beregningerne er det lagt til grund, at ruheden i naturpunkterne er Skov eller Blandet natur med middel (Mk) eller lav (Bn) bevoksning. I beregningerne er det

lagt til grund, at ruheden i alle oplande mellem anlægget og naturpunkterne er "Landbrug", bortset fra oplandet til overdrevet, hvor der i beregningen er anvendt "Ringe vegetation".

Billund kommune finder, at de anvendte ruheder er det mest korrekte grundlag.

Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur

Det fremgår af § 26 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den tilladte totaldeposition i Kategori 1-natur reduceres afhængigt af, om der er andre husdyrbrug, som medfører påvirkning i det samme område. Det er oplyst i ansøgningen, at der ikke er kumulation med ammoniakdeposition fra andre husdyrbrug.

Da den beregnede totaldeposition fra Sønderhedevej 22 er nul, er det dog uden betydning, om der indregnes reduktion for kumulation, idet der under alle omstændigheder tillades en maksimal totaldeposition på 0,2 kg N/år i Kategori 1-natur.

I ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af ammoniakdepositionen i 3 stk. kategori 2-natur (heder), jf. ovenstående skema. Kommunen kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at der ikke er andre kategori 2-naturarealer indenfor relevante afstande fra anlægget.

Totaldepositionen af ammoniak fra husdyrbruget må i henhold til § 27 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke overstige 1,0 kg N/år i kategori 2-natur, hvilket overholdes, jf. beregningsresultaterne i ovenstående tabel.

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med naturområder i nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Stalde og produktioner" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at de i beregningerne forudsatte anlægsindretninger og driftsformer, som har betydning for ammoniaktabet til omgivelserne, bringes i anvendelse på husdyrbruget.

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur

Afstanden fra ejendommen til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 71, *Randbøl Hede og klitter i Frederikshåb Plantage*, som ligger ca. 6,3 km fra ejendommen.

Randbøl Hede og klitter i Frederikshåb Plantage er udpeget for at beskytte og bevare 11 habitatnaturtyper og en fugleart, Tinksmed. Habitattyperne omfatter primært indlandsklitter, dværgbuskesamfund, overdrev, kærsmfund samt en næringsfattig sø. I den nordlige del af Randbøl Hede ligger Frederikshåb Plantage. Især næringsstofbelastningen fra luften udgør en trussel mod alle de registrerede naturtyper i beskyttelsesområdet. Ligeledes er tilgroning med bjergfyr og hvidgran en trussel.

Da ejendommen er placeret i stor afstand fra Natura 2000 området, vil en øget ammoniakemission fra ejendommen ikke i sig selv kunne medføre en væsentlig påvirkning. I overensstemmelse med resultatet af beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk (jf. ovenstående tabel) er det kommunens vurdering, at der i en afstand på 6,3 km ikke vil kunne måles hverken en mer- eller totaldeposition fra ejendommen.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at godkendelsen af det aktuelt ansøgte projekt på Sønderhedevej 22 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af internationale beskyttelsesområder, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur

Om Kategori 3-natur fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, at kommunen skal vurdere, om der skal stilles krav til den maksimale merdeposition. Der kan dog ikke stilles skrappe krav end 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan endvidere i særlige tilfælde stille krav til den maksimale deposition, jf. § 36, stk. 2 – 5, hvis der er tale om en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Kategori 3-natur omfatter jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2:

- a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
- d) ammoniakfølsomme skove

Påvirkningen af ammoniakfølsomme skove er vurderet særskilt nedenfor.

Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger flere udpegede § 3 arealer. Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet merbelastning og totalbelastning til tre repræsentative kategori 3-naturpunkter, jf. ovenstående skema, bestående af et overdrev og to heder. Disse naturarealer er vist i bilag 5 som hhv. punkt 4, 5 og 10.

Da den beregnede merdeposition på de nævnte naturarealer ikke overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Påvirkning af ammoniakfølsom skov

Ca. 600 m øst for ejendommen og ca. 600 vest for ejendommen ligger nogle potentielt ammoniakfølsomme skovarealer (se bilag 5). Ammoniakfølsom skov (Kategori 3-natur iht. § 2 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er arealer uden for Natura 2000-områder,

- hvor der har været skov i mere end 200 år, så der er tale om gammel "skovjordbund", og
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i mere end 200 år, eller
- der er tale om skov med naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen »Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove«, og

hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

I ansøgningen er der foretaget beregninger af husdyrbrugets ammoniakdeposition i fem punkter i skovarealerne, som viser, at merdepositionen i skovområderne er 0,0 kg N/år.

Da merdepositionen på de nævnte skovarealer ikke overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne. Kommunen har derfor ikke fundet det relevant at foretage en konkret vurdering af, hvorvidt der er tale om ammoniakfølsom skov, jf. ovennævnte kriterier fra bekendtgørelsens § 2.

Udover ovennævnte naturtyper er der også nogle søer i området. Hovedparten af næringsstofførslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra de tilstødende arealer. Kommunen har ingen gældende retningslinjer for søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrloven. Husdyrlovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at ingen af søerne indenfor 1000 meter af anlægget hører til disse kategorier. Det er derfor kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke medfører en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

Kommunens vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpselse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Bilag IV arter

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12¹¹ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have leve-, yngle- eller fødesøgningssted ved husdyrbruget på Gilbjergvej 21 eller ved ejendommens udbringningsarealer, kunne være løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus. Derudover vil odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

Spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindelig udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes foruden spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander. Alle tre arter er på habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er også rødlistet.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever udenfor yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenet, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommu-

¹¹ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

ne samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrø er fredet og findes på habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

*Odder (*Lutra lutra*)*

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er registreret i Varde Å, Ansager Å og Grindsted Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen eller i tilknytning til bedriftens udbringningsarealer. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Kommunens vurdering

Der ligger flere § 3 registrerede søer inden for en afstand af 1000 meter fra anlægget. Nærmeste registrering af Bilag IV padder er 1,9 km vest for ejendommen.

En miljøgodkendelse af det ansøgte projekt vil ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb eller søer, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb og søer.

På overdrevet nord for ejendommen er der ved en besigtigelse i 2018 observeret tre rødlistede sommerfuglearter, og kommunen vurderer, at overdrevet er en potentiel ynglelokalitet. Da merbelastningen med ammoniak ikke overstiger 1,0 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at ændringen af husdyrbruget ikke vil medføre tilstandsændringer, der påvirker rødlistearterne.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på de omtalte arter eller deres levesteder.

Ud over de nævnte arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en godkendelse af det ansøgte projekt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

I ovenstående gennemgang er ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT indarbejdet i de enkelte afsnit. Herudover oplyser ansøger følgende:

Miljøledelsessystem

Der indføres et miljøledelsessystem på ejendommen. Det vil sige:

- Bedriftens miljøforhold er gennemgået.
- Der formuleres en miljøpolitik.

- Der fastsættes et ambitionsniveau i form af miljømål.
- Der udarbejdes en plan for, hvordan målene nås.
- Der evalueres en gang årligt, om målene er nået.
- Miljøledelsessystemet gennemgås en gang årligt.

Management/Godt landmandskab

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.

- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejds gange.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- På bedriften er der udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.
- Der er faste procedurer/rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild og affaldsstoffer, levering af foder, transporter m.m.
- Bedriften efterlever kravene med tilhørende egenkontrolprogram i "Danish"- produktstandarden. En DANISH-godkendelse er landmandens kvalitetsstempel på, at forholdene i besætningen lever op til dansk lovgivningen og branchens egne krav. Den omhandler primært forhold vedr. dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og sporbarhed i primærproduktionen. Endvidere stilles der krav om renholdelse, skadedyr, foderopbevaring og generelt management. Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder

bl.a.:

- At hjælpepestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.
- At der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning sker ud fra afgrødernes behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Endvidere laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbruget gødning ikke er større end normerne foreskriver.
- At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.

Kommunens vurdering

IE-husdyrbrug omfatter i henhold til § 16a, stk. 2, i Husdyrbrugloven, husdyrbrug med:

- 1) flere end 750 stipladser til søer,
- 2) flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller
- 3) flere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

For IE-husdyrbrug har EU udarbejdet en BAT-konklusion "Intensivt opdræt af fjerkræ eller svin", offentliggjort den 21. februar 2017, som på baggrund af EU's BREF – note "Intensivt opdræt af fjerkræ eller svin, juli 2003" anfører, hvad der betragtes som BAT.

På den baggrund er der i Husdyrbrugloven og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen optaget en række bestemmelser, som skal sikre, at der på IE-husdyrbrug anvendes BAT i bred forstand, hvilket ud over de direkte forureningspåvirkninger omfatter en række indretnings- og driftsmæssige forhold med hensyn til miljøpåvirkninger, affaldsfrembringelse og ressourceforbrug mv.

Husdyrbruget på Sønderhedevej 22 er et IE-husdyrbrug og er således omfattet af ovennævnte BAT-krav. I ovenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering af husdyrbruget er der i de enkelte afsnit redegjort for BAT-krav, der er implementeret som bestemmelser i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, herunder krav vedrørende ammoniakemissioner.

I forhold til BAT-krav, jf. ovennævnte referencer, er der i skemaet i bilag 6 foretaget en systematisk vurdering af, om det eksisterende og fremtidige husdyrbrug i nødvendigt omfang bringer BAT i anvendelse.

Det er på ovenstående baggrund kommunens vurdering, at der med de valgte løsninger for anlæg og drift – herunder i sammenhæng med de stillede vilkår - træffes de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Denne miljøgodkendelse er meddelt på grundlag af, at de oplyste teknikker jf. bilag 6 bringes i anvendelse. På den baggrund bør husdyrbruget til enhver tid kunne redegøre for, at dette grundlag er til stede. Der stilles derfor vilkår om, at virksomheden skal kunne redegøre for, at indretning og drift af det samlede husdyrbrug er i overensstemmelse med de oplyste teknikker i bilag 6.

Ophør

I tilfælde af ophør af produktionen fra virksomhedens side oplyser ansøger, at produktionen formentlig vil blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører helt, vil gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort.

Kommunens vurdering

I overensstemmelse med krav om vilkårsstillelse, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, stk. 1, nr. 12, stilles vilkår om, der ved ophør af driften skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Stalde, gyllekanaler/kummer og gødningsopbevaringsanlæg mv. tømmes og rengøres, og gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår.

Ved ophør af aktiviteter på husdyrbruget finder kapitel 4 b i lov om forurennet jord endvidere anvendelse, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 46, stk. 1. I § 46 er det defineret, hvad der forstås ved ophør. Af § 46, stk. 3, fremgår bl.a., at husdyrbrug senest 4 uger efter driftsophør skal anmelde dette til tilsynsmyndigheden med oplæg til en vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord.

Da disse krav reguleres direkte af bekendtgørelsens regler, skal der ikke fastsættes vilkår herom i denne afgørelse.

Alternative muligheder

Det er anført i den indsendte miljøkonsekvensrapport, at den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed.

Udover den valgte løsning er der vurderet på alternative muligheder mht. valg af gulvtyper og miljøteknologier. Ifm. planlægningen af ændringen af drægtighedsstalden, har der været overvejet forskellige gulvtyper og miljøteknologier. Der har bl.a. været overvejet delvis spaltegulv 25-49 % og drænet gulv. Begge de to gulvtyper vil kræve, at der skal anvendes en eller anden form for miljøteknologi. Dette er fravalgt, da nærmere undersøgelser af mulige løsninger inden for staldindretning viser, at det fint vil kunne lade sig gøre med delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv. Den nye slagtesvinestald bliver opført under stor hensyntagen til dyrevelfærd og arbejdsklima/-forhold.

Der har ikke været overvejet at opføre nye stalde, da der ønskes at ændre dyreholdet fra søer til slagtesvin og derved udnytte de eksisterende bygninger.

Ud fra de alternativer, der er foretaget vurdering af, vurderes det, at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Kommunens vurdering

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, afsnit C og D, skal ansøgere om godkendelse efter lovens § 16a, stk. 2, oplyse om rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, herunder væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger, og som er relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.

Det er kommunens vurdering, at etableringen af de ansøgte ændringer indenfor rammerne af de eksisterende staldbygninger er en ressourcemæssig gunstig løsning, og at løsningen ikke medfører uacceptable miljøpåvirkninger.

Kommunen finder således ikke, at det ansøgte indebærer miljøpåvirkninger, som medfører, at der bør foretages yderligere vurderinger af alternativer, herunder heller ikke af alternative/supplerende miljøteknologier, idet de valgte staldsystemer samt overdækning af gyllebeholderne medfører, at BAT-krav imødekommes.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der med de fastsatte vilkår kan meddeles godkendelse til fortsat drift af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige indvirkninger på miljøet.
- Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.
- Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet.
- Produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt.
- Affaldsfrembringelse undgås, og affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages.
- Der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.
- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Det vurderes desuden, ud fra de ovenstående beskrivelser og vurderinger samt ansøgers øvrige oplysninger i miljøkonsekvensrapporten, at det ansøges væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ indvirkning på flg. miljøforhold:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer.

Bilag

- Bilag 1: Lokalisering af husdyrbruget
- Bilag 2: Husdyrbrugets indretning
- Bilag 3: Eksisterende og fremtidige produktionsarealer
- Bilag 4: Oversigt over diverse driftsfunktioner
- Bilag 5: Beskyttet natur indenfor 1.000 m fra anlægget
- Bilag 6: BAT-skema